

Új Ptk – jogalanyok

Kedves Partnereink!

Az alaptörvény deklarálja, hogy a polgári jog alanyai vagyoni és személyhez fűződő jogai az új Ptk. védelme alatt állnak. Az új Ptk. átfogja a polgári jogviszonyok alanyainak teljes egészét, azaz kiterjed a természetes személyekre és a jogi személyre.

A jogalkalmazók

- azok a személyek, akik a civil és hivatalos életükben az alaptörvény keretei között mozognak, illetve
- a bíróságok, akik vitás ügyekben kimondják az igazságot, azaz a vélhetően helyes értelmezést fogják biztosítani az adott ügyekre vonatkozóan és precedens jelleggel az azt követendő jogértelmezési és ítélezési gyakorlatra.

Mivel sok tekintetben nem lehet összehasonlítani a magánszemélyeket a jogi személyekkel, azért a jogalkotó e két körre vonatkozó szabályokat az új Ptk két külön könyvében helyezte el.

Második Könyv – Az ember, mint jogalany

Harmadik Könyv – A jogi személy

A jogi személyek csak az új Ptk-ban megjelölt formában működhetnek. Ezek:

- Egyesület (Harmadik Könyv 2. rész)
- Gazdasági Társaság (Harmadik Könyv 3. rész)
- Szövetkezet (Harmadik Könyv 4. rész)
- Egyesülés (Harmadik Könyv 5. rész)
- Alapítvány (Harmadik Könyv 6. rész)
- Állam részvétele a polgári jogi jogviszonyokban (Harmadik Könyv 7. rész) – amelyet az illetékes miniszter képvisel.

Úgy a természetes személyeknél, mint a jogi személyeknél a jogképesség abban áll, hogy vállalhatnak jogokat és keletkeznek kötelezettségeik. A jogi személy jogképessége azonban minden olyan jogra és kötelezettségre is kiterjed, amely jellegénél fogva nem csupán az emberhez fűződhet.

Jogi személy csak valamely törvényben nem tiltott tevékenység folytatására és cél elérése érdekében alapítható, működtethető. Ha ettől ellentétes a jogi személy alapító okirata, azt önmagában semmisnek tekinti a jog.

A jogi személynek saját névvel, székhellyel, tagjaitól illetve alapítójától elkülönített vagyonnal, valamint az ügyvezetését, képviseletét ellátó szervezettel kell rendelkeznie.

Eddig a gazdasági társaságokról szóló törvényben megkülönböztettünk jogi személyiséggel rendelkező (Kft, Rt.), illetve jogi személyiség nélküli (Kkt, Bt) gazdasági társaságokat. A megkülönböztetés alapja gyakorlatilag a helytállási kötelezettségben volt. Az új Ptk. azonban minden társasági formát – így az eddigi korlátlan felelősségű társaságokat, mint Kkt. és Bt. jogi személlyé tett. A jogi személyek egyik fontos tulajdonsága, hogy – alapesetben - csak saját vagyonuk erejéig tartoznak helytállási kötelezettséggel.

„3:2. § [Helytállás a személy tartozásaiért]

(1) *A jogi személy kötelezettségeiért saját vagyonával köteles helytállni; a jogi személy tagjai és alapítója a jogi személy tartozásaiért nem felelnek.*

De ...

(2) *Ha a jogi személy tagja vagy alapítója korlátolt felelősségével visszaélt, s emiatt a jogi személy jogutód nélküli*

*megszűnésekor kielégítetlen követelések maradtak fenn e tartozásokért a tag vagy az alapító **korlátlanul köteles helytállni.***”

Az új Ptk. általános rendelkezésként fogalmazza meg azt az elvárást, hogy a tagoknak vagy az alapítóknak a jogi személy tevékenysége, működése során olyan rövid és hosszú távú gazdasági döntéseket szabad csak hozniuk, amelyekről a döntés meghozatalakor tudják, vagy tudniuk kellene, hogy ennek a döntésnek következtében nem rendül meg a jogi személy pénzügyi, vagyoni és jövedelmi pozíciója. Tehát a jogalkotó egy tudatos, előrelátó gazdálkodást tételez fel a jogalanyoktól.

A jogalkalmazás és majd a bírósági ítéletek fogják meghatározni, hogy mit is kell érteni a „*korlátolt felelősségével visszaél*” megfogalmazás alatt. Erre vonatkozóan is igaz és hangsúlyozandó, hogy szinte megegyező helyzetben akár egymástól teljesen eltérő bírói döntések és helyzetmegítélések is szülehetnek majd.

Tehát **megnő a tulajdonosi felelősség az új Ptk-ban.** Fontos megkülönböztetni a tulajdonosi döntést az ügyvezetői döntéstől. Ehhez szükséges, hogy minden vállalkozásban részt vevő személy – még a legapróbb mikrovállalkozás is – tisztában legyen az ő szervezetben (vállalkozásban) betöltött szerepével, döntési kompetenciáival, s mindezek felelősségével.

A vállalkozások számára a szakemberek tudnak ezekben a kérdésekben segítséget nyújtani azzal, hogy áttekintik és segítenek értelmezni

- a tulajdonosok és az ügyvezetés közötti munkamegosztást, s a kapcsolódó felelősség átterhelésének a kérdéseit;
- a külső szolgáltatók által vállalt feladatokat, illetve az ahhoz kapcsolódó felelősségi szabályokat.

Budapest, 2014. március 20.

Tisztelettel:

dr. Sallai Csilla

Kamarai tag könyvvizsgáló

A honlapon található írások figyelem felhívó jelleggel készültek és tájékoztatásul szolgálnak. Felhívjuk a figyelmet honlapunk jogi nyilatkozatában foglaltakra, amely szerint írásainkban szereplő információk nem helyettesítik a szakmai tanácsadást és nem szolgálnak bármely döntés vagy cselekmény alapjául, azokat a konkrét esetekben mindenki csak a saját kockázatára használhatja fel, illetve az érintett szabályok kivonatos ismertetése, értelmezése miatt nem vállalhatunk felelősséget